

Afghánistán

Země v horách

Země s nejistou budoucností

Afghánistán – země v horách

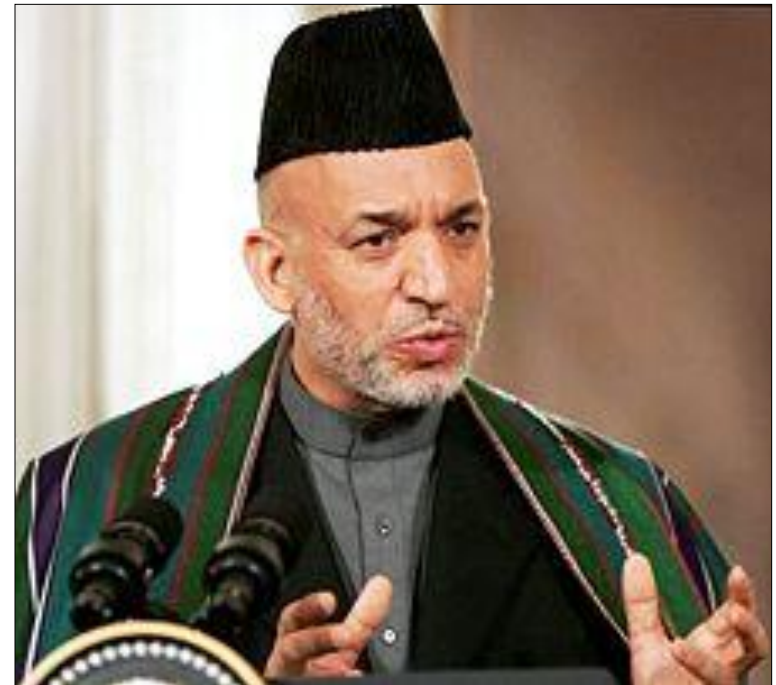
- jedna z nejchudších a nejméně rozvinutých zemí světa
- první místo v žebříčku bídy – měřeno v HDP na osobu
- **PROČ** – čtvrt' století moru, vnitřní války, cizí intervence a anarchie
- poloha – vnitrozemí
- makroregion - Střední Asie
- klimatický a globální předěl – hřebeny Hindúkuše
- tvar – „**sevřená pěst s palcem směřujícím k Číně**“
- **nárazníkový útvar** oddělující **britský a ruský** vliv
- 19.stol. obě velmoci určily 5 500km hranici bez ohledu na etnické poměry
- většina styku se světem prochází údolím Indu – dnešním Pákistánem

Afghánistán

- Rozloha - 647 500 km²
- Hlavní město - Kábul
- Státní zřízení - islámská republika
- Správní členění - 31 provincií
- Obyvatelstvo – 31 mil.
- Jazyky - paštó, darí
- Měna - 1 afghání = 100 pulů
- Největší města- Kábul, Kandahár,
- Mazáre Šaríf

Prezident Afghánistánu Hámid Karzaj

Afghánistán

- Hornatá země – **Hindúkuš** – **Nošak 7 492 m** – pákis.hranice
- Přírodní bariéra, díky níž je stát izolován nejen „diplomaticky“, ale i geograficky
- **Chajbarský** průsmyk – důležitá cesta do Pákistánu
- Nedostupné oblasti, suchá, neúrodná území
- Jih – **pouště** – Registan, Margo
- Sever – **řeka Amudarja** **nejúrodnější** část

RELIÉF

Nošak 7 492 m

Afghánistán - klima

- regionální variace podnebí
- velké rozdíly - mezi severem a jihem
- SV - **subarktické** - hlavně díky velké nadmořské výšce
- pohoří s Pákistánem ovlivněno **indickým monzunem** - červen – září

- **aridní až semiaridní**
chladné zimy a horká léta

- průměrné **srážky**
40 - 400 mm za rok

- **teploty** – 25°– 32°C,
horské oblasti až (-35 °C)

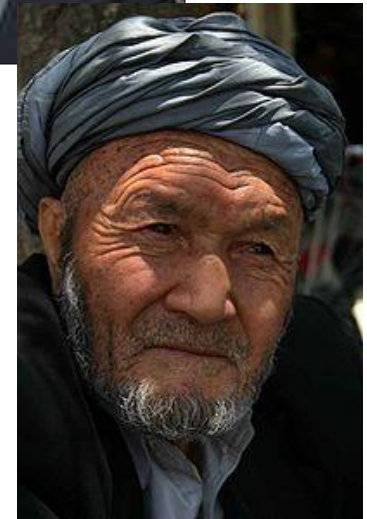
Afghánistán - obyvatelstvo

- **38% Paštúnů**, 25% **Tádžiků**, 19% **Hazárů**, 6% **Uzbeků** a mnoho dalších etnických menšin
- **99% muslimů**, z toho 84% sunnitů
- negramotnost - 68%, u žen až 85%
- **SDŽ** - muži - 43 let, ženy - 44 let
- špatné lékařské zabezpečení
- pouze malá část obyvatel má přístup k pitné vodě
- od roku **1979** přišly o život v přímém boji 2 miliony lidí, 3-4 miliony dětí zemřely na podvýživu
- **30% populace** během válek emigrovalo do sousedních zemí
více do Pákistánu 1,4 milionů než Íránu 1,2 milionů

Paštúni

Hazárové

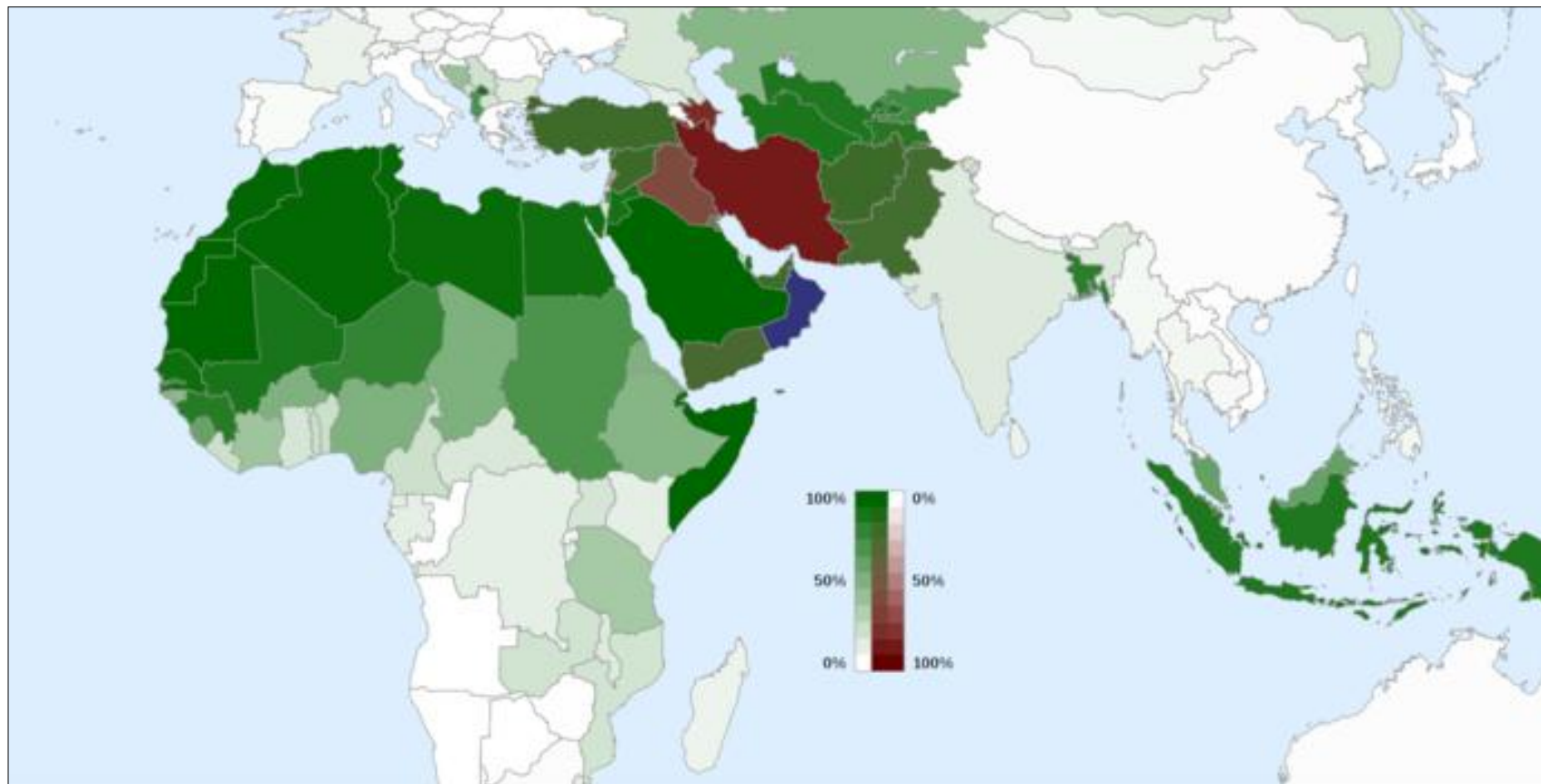

- **Roční přirozený přírůstek - 2,67 %**

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hamid_Karzai_2004-06-14_140x190.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hazara_oldman.jpg

Rozšíření Islámu

Rozšíření Islámu - více než 10%. Tmavě zelená barva znázorňuje oblasti s většinovým zastoupením **sunnitů** a červená **šítů**

Obyvatelstvo – propletenec národů, kmenů, klanů, čeledí, obcí a rodů

- mnohonárodnostní stát - 21 etnik
- s živou funkční kmenovou a rodovou strukturou
- **indoevropská jazyková rodina**
- afghánský Turkeistán obývají turkické národy, ty se prolínají
- smíšené sňatky – výjimka
- 2002 – 2004 se postupně uprchlíci vracejí do země

- z Pákistánu – 2,3 milionu
- z Íránu 1 milion

Obyvatelstvo – etnická mapa

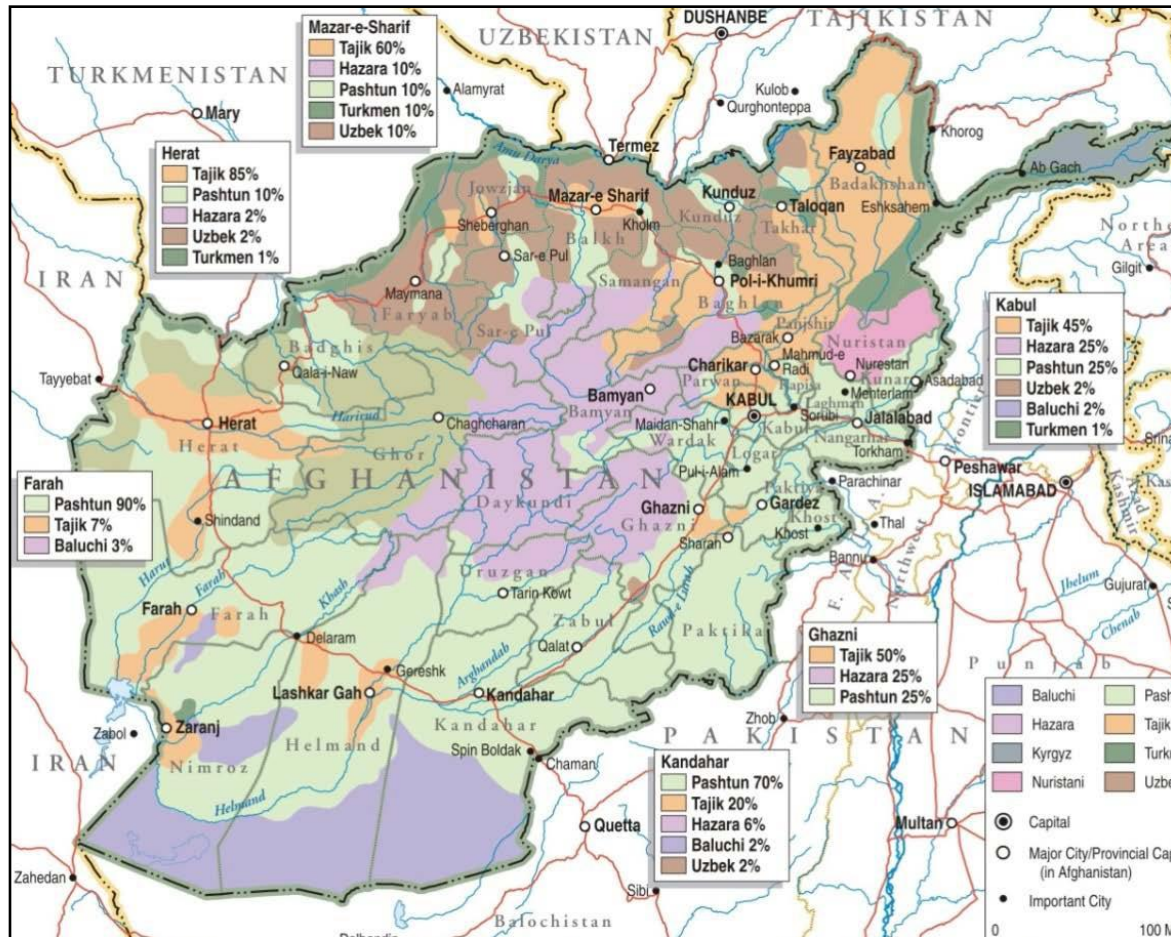
38% Paštúnů

25% Tádžiků

19% Hazárů

6% Uzbeků

mnoho dalších
etnických menšin

Paštúni vždy v čele – sunitský islám, láska k volnému způsobu života, nedůvěra vůči jiným než vlastním autoritám

Současnost odráží historii

- **1746** - vznik moderního afghánského státu, poté získali kontrolu nad Afghánistánem Britové a podrželi si ji až do roku **1919**
- po krátké britsko-afghánské válce získala země za emíra **Amanulláha** plnou suverenitu
- od roku **1973** republikou – **M.Dáúd Chán** zakladatel první afghánské republiky

**Muhammad
Dáúd Chán**

Amanulláh Chán

Sovětská válka v Afghánistánu

- 1978 – afghánská KS uspořádala převrat a převzala vládu v zemi
- 1979 - SSSR **intervenoval** na základě žádosti tamního rozhádaného marxistického vládního uskupení
- nejkrvavější období po nástupu **Gorbačova**
- 1979 - 89 nadvláda SSSR

Mudžáhidi se vrací do Sověty zničené vesnice 25. března 1986

http://cs.wikipedia.org/wiki/Sov%C4%9Btsk%C3%A1_v%C3%A1lka_v_Afgh%C3%A1nist%C3%A1nu

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mujahideen_village.JPG

Sovětská válka v Afghánistánu

- **Sovětská válka v Afghánistánu** byl konflikt probíhající v letech 1979 – 1989 jako součást občanské války mezi afghánskými komunisty podporovanými Sovětským svazem, a mudžáhidy, usilujícími o jejich svržení

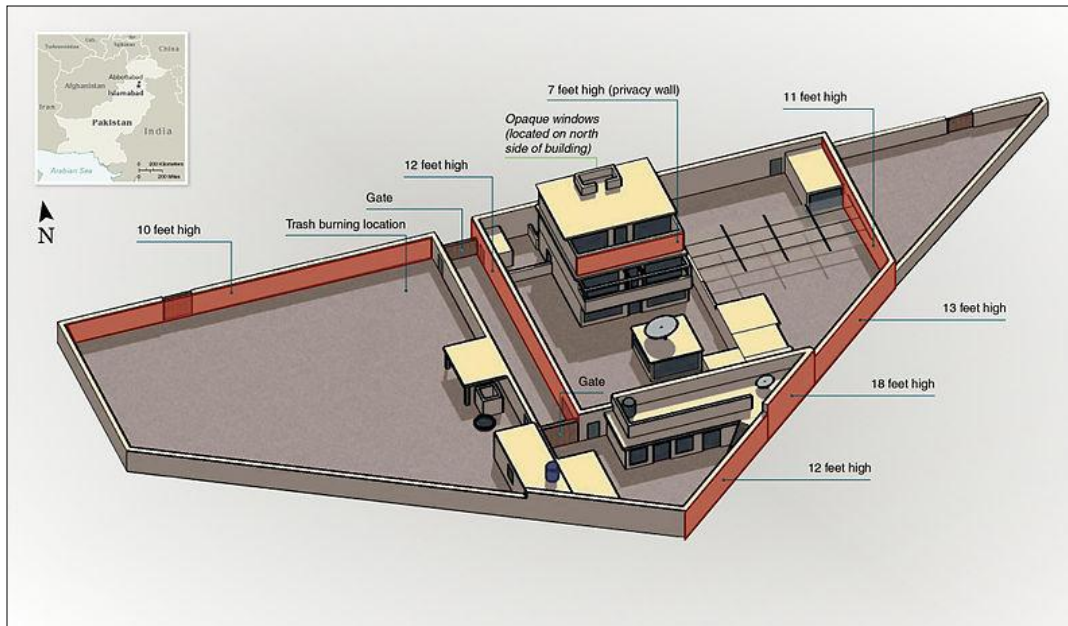
**Mudžáhid s raketometem země-vzduch
Afghánistán - 1988**

- **1992** - Islámský stát Afghánistán, moc mudžáhidové
- **1996** - hnutí **Tálibán** kontroluje **90% území**, trestní právo šaría - omezuje práva žen
- **2001** - intervence USA, režim svržen
- **2004** - svobodné prezidentské volby, zvolen prezident **Hamíd Karzáí**

Tálibán

- vznik – počátkem 90.let
- **Tálibán** - paštunsky a persky „studenti“
- radikální nábožensko-politická skupina
- vládla na většině území Afghánistánu v letech 1996 – 2001
- **diplomatického uznání** se jí dostalo pouze od tří zemí: Saudské Arábie, Spojených arabských emirátů a Pákistánu

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Osama_bin_Laden_hideout.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Osama_bin_Laden_hideout.jpg http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Osama_bin_Laden_portrait.jpg

Tálibán

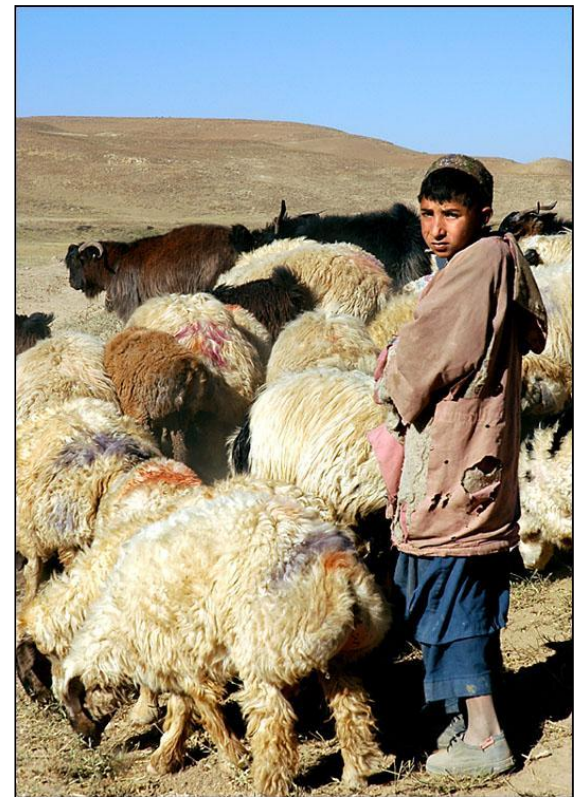
Al-Káida vlajka

- **Ideově** byla založena na kombinaci radikálního islámu a **paštunského** nacionalismu
- **paštunští studenti** - bývalí i současní tvořili jádro stoupců a ozbrojených sil
- ozbrojené složky Tálibánu byly posíleny **mudžáhidy** arabských států
- od bohatých Arabů pak pocházela i štědrá **finanční podpora**
- finanční i vojenskou podporu pak Tálibánu poskytoval vůdce mezinárodní teroristické organizace **al-Káida Usáma bin Ládin**, který od roku 1996 sídlil přímo v Afghánistánu

Hospodářství – ekonomika na dně

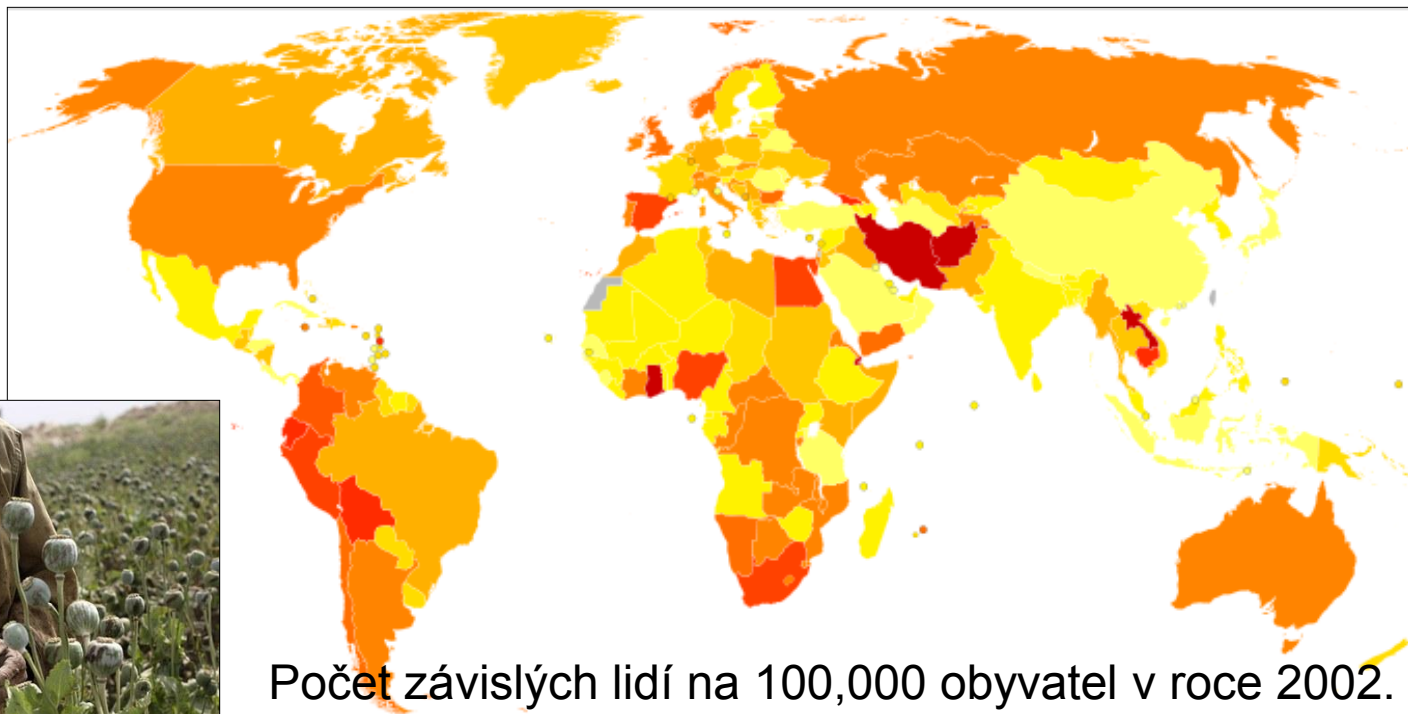
zemědělství

- jedna z nejchudších zemí světa
- **zemědělský, malovýrobní a samozásobitelský** charakter
- umělé zavlažování
- obiloviny, brambory, bavlna, ovoce, zelenina, ořechy, vinná réva
- chov dobytka – ovce, kozy, velbloudi
- průmysl a infrastruktura zničeny válkami
- **neexistuje průmyslová výroba a jednotný trh**
- potřeba **zahraniční pomoci**
- přibývající obyvatelstvo hledá **jakoukoliv obživu**

Pšenice **opium** z afghánských polí nevytlačila

- kromě Afghánistánu se pěstuje **mák** i v JV Asii, Číně a Íránu
- z opia se vyrábí silně návykový **heroin**
- **pěstování máku se věnují až 2miliony drobných farmářů**

Produkce opia

- velmi špatná hygienická situace stravování apod.
- zemědělci pěstující **mák na opium**
- narkotika vyráběná ze surového opia jsou hlavním **vývozním** artiklem
- představují pouze první článek řetězce při výrobě
- a obchodu s vlastní drogou
- **závratné ceny heroínu** na trhu, ale zůstávají velice chudí
- z Afghánistánu pochází **90%** veškeré světové produkce opia
- **největší producent drog na světě**

Latex prýštící z makovic

Výrobci heroinu

Latex prýštící z makovic

Ekonomika země je zatím závislá na produkci opia a zahraniční pomoci

Hroudy opia zabavené v Afghánistánu

Surové opium

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Raw_opium.jpg

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Heroin>

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Black_tar_\(raw\)_opium_seized_in_Afghanistan.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Black_tar_(raw)_opium_seized_in_Afghanistan.jpg)

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:2poppies.jpg>

Hospodářství – ekonomika na dně

průmysl

- Tvorba HDP - 20 % služby, 20 % průmysl **60% zemědělství**
- Zaměstnanost - 10 % služby, 10 % průmysl, **80 % zemědělství**
HDP - parita kupní síly - 21,5 mld. USD
- **HDP - parita kupní síly - 800 USD /1 obyv.**
- **Nezaměstnanost 2006 - 40 %**
- **neexistuje průmyslová výroba a jednotný trh**

Kabul Hillside

Hospodářství – ekonomika na dně

průmysl

- **Přírodní zdroje** - zemní plyn, ropa, uhlí, měď, chromit, mastek, barites, síra, olovo, zinek, železná ruda, sůl, drahokamy a polodrahokamy
- energetika - tepelné 35,71 %, vodní 64,29 %
- **Vývoz** - **opium**, ovoce a ořechy, ručně tkané koberce, vlna, bavlna, kůže, polodrahokamy
- **Dovoz** - kapitálové zboží, potraviny, ropné produkty, spotřebního zboží
- **Odběratelské země** - Pákistán, Německo, Indie, Finsko, Belgie, USA
- **Dodavatelské země** - Pákistán, Japonsko, Singapur, Indie, Jižní Korea, Německo
- **Doprava** - 24,6 km železnice, 21 000 km silnice

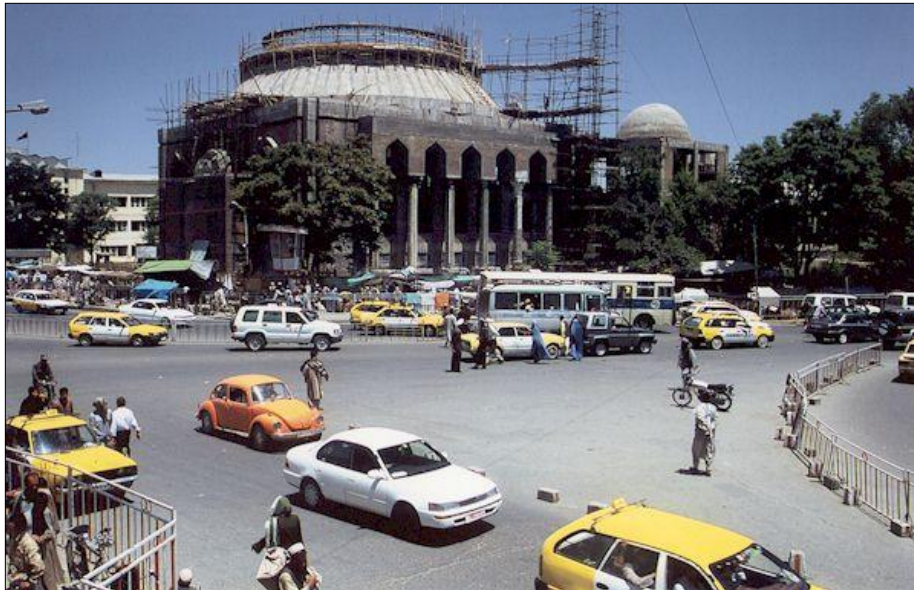

Závěrem zajímavosti

- Na níže uvedených adresách nastudujte materiály, které vám přiblíží válečné problémy v Afghánistánu.

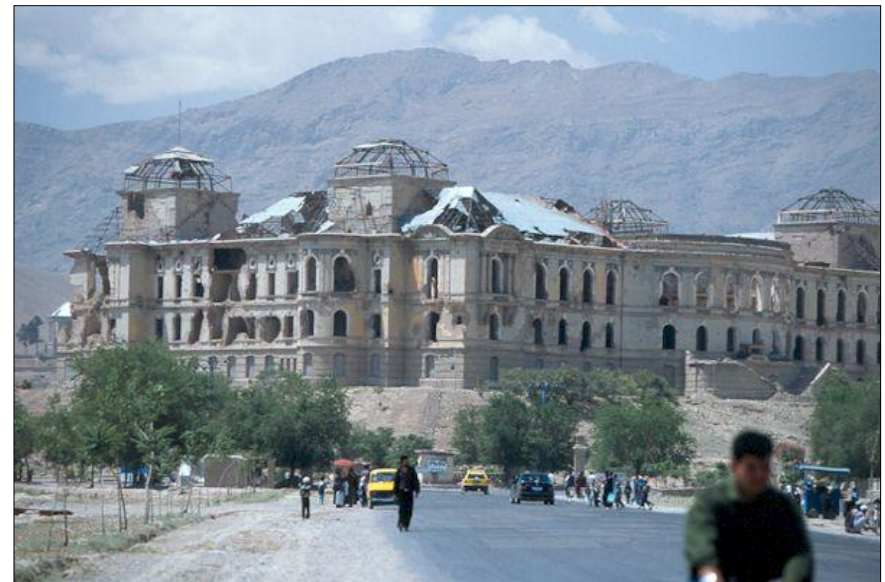
<http://aktualne.centrum.cz/zahranici/fotogalerie/2011/10/12/valka-v-afghanistanu-10-let-od-americke-invaze/foto/413129/>

http://zpravy.idnes.cz/foto.aspx?r=zahranicni&c=A101126_155504_zahranicni_ipi&foto=JB37686f_05.JPG&thumbs=1#JB37686c_03.JPG

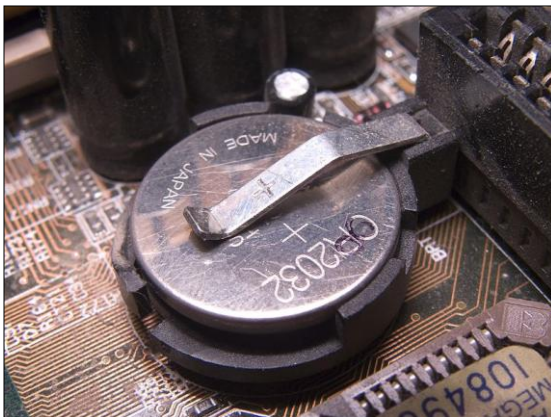
betonová mešita Tálibánu v Kábulu

královský palác v Kábulu

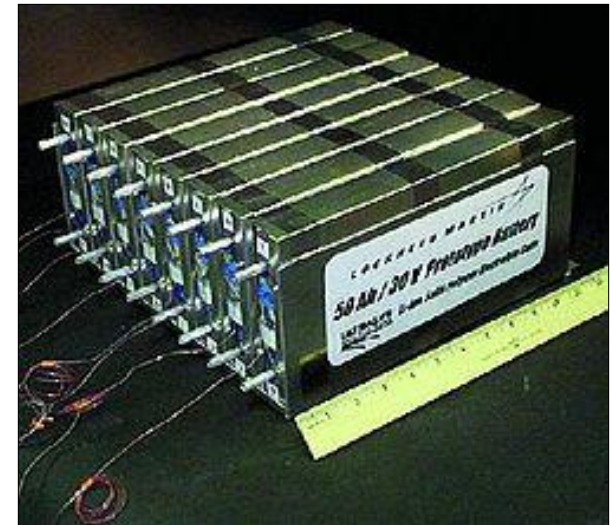
Lithium místo opia

- **Afghánistán se může stát těžební velmocí**
- objev obřích zásob **LITHIA** může **změnit Afghánistán**
- pro výrobu baterií do většiny moderních elektronických přístrojů
- objev ložisek má i **negativa**
- **může způsobit další zintenzivnění bojů** - Taliban by mohly motivovat k převzetí moci v zemi

Lithiová baterie

Dosud neznámá
ložiska nerostů
dosahují hodnoty
až jednoho bilionu
dolarů - **21 bilionů
korun**

Zdroje:

- [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mapa_Afgh%C3%A1nist%C3%A1nu.PNG](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mapa_Afgh%C3%A1nist%C3%A1nu.PNG). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mapa_Afgh%C3%A1nist%C3%A1nu.PNG
- MORSE, Paul. Soubor:Hamid Karzai 2006-09-26.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hamid_Karzai_2006-09-26.jpg
- [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_Afghanistan.svg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_Afghanistan.svg). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-08-08]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_Afghanistan.svg
- AFGHÁNISTÁN. In: [online]. [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://www.birdwatcher.cz/afghanistan.html>
- MEUNIER, Louis. Soubor:Mount Noshaq seen from the base camp (photo Louis Meunier).jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mount_Noshaq_seen_from_the_base_camp_\(photo_Louis_Meunier\).jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mount_Noshaq_seen_from_the_base_camp_(photo_Louis_Meunier).jpg)
- [Archivo:Afghanistan passo del salang hindukush.jpg](http://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:Afghanistan_passo_del_salang_hindukush.jpg). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:Afghanistan_passo_del_salang_hindukush.jpg
- D. WARD, Robert D. Ward. Soubor:Hamid Karzai 2004-06-14 140x190.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hamid_Karzai_2004-06-14_140x190.jpg
- EVANS, Steve. Soubor:Hazara oldman.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hazara_oldman.jpg
- Soubor:Islam by country.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Islam_by_country.png
- [File:World Muslim Population Map.png](http://en.wikipedia.org/wiki/File:World_Muslim_Population_Map.png). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:World_Muslim_Population_Map.png
- ETNICKÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA AFGHANISTÁNU. In: [online]. [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://www.studentsummit.cz/data/1296400049652BGR_SC_Afghanistan.pdf
- Soubor:King Amanullah Khan of Afghanistan.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:King_Amanullah_Khan_of_Afghanistan.jpg
- CUDNEY, James A. Soubor:Mohammed-Daoud-Khan.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mohammed-Daoud-Khan.jpg>
- Soubor:Mujahideen village.JPG. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mujahideen_village.JPG
- Soubor:Mujahid-MANPAD.JPG. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mujahid-MANPAD.JPG>
- Soubor:Osama bin Laden portrait.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Osama_bin_Laden_portrait.jpg

Zdroje:

- UNITED STATES DEPARTMENT OF DEFENSE. Soubor:Osama bin Laden hideout.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Osama_bin_Laden_hideout.jpg
- Soubor:Flag of al-Qaeda in Iraq.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_al-Qaeda_in_Iraq.svg
- KMUSSER. File:Helmandrivermap.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Helmandrivermap.png>
- Opium. In: [online]. [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://drogy-info.inup.cz/?opium,21>
- CERVEAUGENIE. Soubor:HeroinWorld-en.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:HeroinWorld-en.svg>
- Opium. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://rodiceadrogy.blog.cz/0901/opium>
- Soubor:Drug use disorders world map - DALY - WHO2002.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Drug_use_disorders_world_map_-_DALY_-_WHO2002.svg
- [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Raw_opium.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Raw_opium.jpg). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Raw_opium.jpg
- Soubor:2poppies.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:2poppies.jpg>
- Soubor:Black tar (raw) opium seized in Afghanistan.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Black_tar_\(raw\)_opium_seized_in_Afghanistan.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Black_tar_(raw)_opium_seized_in_Afghanistan.jpg)
- Soubor:Khost children in 2010.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Khost_children_in_2010.jpg
- Kabul Hillside. In: [online]. [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://thedisastertourist.com/wp-content/uploads/2009/02/kabulhillsidehomes.jpg>
- WICK, Justin. Soubor:NASA Lithium Ion Polymer Battery.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:NASA_Lithium_Ion_Polymer_Battery.jpg
- LUKAS A. Soubor:CR2032 in mainboard.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:CR2032_in_mainboard.jpg
- Soubor:Feld mit reifer Baumwolle.jpeg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Feld_mit_reifer_Baumwolle.jpeg

Zdroje:

- BIČÍK, Ivan a Bohumír JANSKÝ. *Příroda a lidé Země: Učebnice zeměpisu pro střední školy*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2001. ISBN 80-86034-45-3.
- DEMEK, Jaromír, Vít VOŽENÍLEK a Miroslav VYSOUDIL. *Geografie pro střední školy 1: Fyzickogeografická část*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, akciová společnost, 1997. ISBN 80-85937-73-5.
- BIČÍK, Ivan, Vladimír BAAR, Zdeněk ČERMÁK, Václav FRAJER a Radim PERLÍN. *Hospodářský zeměpis: globální geografické aspekty světového hospodářství*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2003. ISBN 80-86034-52-6.
- VALENTA, Václav a Alois MICHÁLEK. *Současný svět: Učebnice zeměpisu pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 1998. ISBN 80-86034-21-6.
- SMOLOVÁ, Irena a Miroslav VYSOUDIL. *Zeměpis na dlani*. Olomouc: Rubico, 2003. ISBN 80-85839-88-1.
- KRÁL, Václav. *Fyzická geografie Evropy*. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0684-2.
- ŠLACHTA, Mojmír, Tomáš BURDA a Milan HOLEČEK. *Ohniska napětí ve světě*. Praha: Kartografie Praha, a. s., a Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-7011-926-6.
- PLUSKAL, Miroslav, Petr BRADÁČ, Petr KRAUS a Marie KRAUSOVÁ. *Zeměpis pro 8.ročník: Společenské složky krajiny, Politická mapa světa*. Praha: Nakladatelství Alter, 2003. ISBN 80-7245-049-2.
- SMOLOVÁ, Irena a Miroslav VYSOUDIL. *Zeměpis: Ilustrovaný přehled středoškolského zeměpisu*. Olomouc: Rubico, 2003. ISBN 80-85839-88-1